

Fram- tids- tro

Svenska kyrkan
SKARA PASTORAT

*Från Svenska kyrkan
till alla hushåll
i Skara pastorat
#2/2023*

*Låt turen
gå till Skärv!
s 9*

*Guide:
öppna kyrkor
i sommar
s 6*

↑ Ro och vila – vad är
det och hur når vi dit?
Följ med när Framtidstro
träffar Tomas Sjödin för
ett spännande samtal
om semester, ledighet
och förväntningar. Sid 2.

Att göra något *annat*

Sommar och semestertider! Visst låter det härligt. Men når vi verkligen det där sköna läget där ro och vila infinner sig? Och vad är vila egentligen? Följ med när Framtidstro träffar Tomas Sjödin för ett spännande samtal om semester, ledighet och förväntningar.

Text & foto: John Fahlnaes

Det är en solig dag runt valborgsmässoafton när Tomas Sjödin och hustrun Lotta tar emot i det hemtrevliga och ljusa huset utanför Säve. Många är de böcker, sommar- och vinterprat och predikningar som sett dagens ljus här. Vi slår oss ned i trädgårdens växthus. Här inne blommar tulpanerna och doften av de goda bullarna slår emot mig.

När du håller det här numret av Framtidstro i din hand är det sommar i Sverige. En härlig tid, när vi ser fram mot ledighet, vila och härlig samvaro med nära och kära. Men också en tid som rymmer många förväntningar och förhoppningar. Säkert känner många av oss en liten press inför ledigheten. Kommer det bli bra? Kommer det bli som vi tänkt? Kommer jag att vara utvilad när det är dags att börja arbeta igen?

Många känner till Tomas Sjödens författarskap, med titlar som *Det händer när du vilar* och *Det är mycket du inte måste* och vi är så klart nyfikna på att få prata om ledighet, vila och förväntningar med Tomas.

Vad är det, tror du, som gör sommaren så speciell när det gäller våra förväntningar?

– För det första så tror jag att det är viktigt att säga att förväntningar är överskattade,

eftersom förväntningar ju ofta är det som gör att man blir besviken. Jag tror att man ska ha rimliga förväntningar på allting i livet, inklusive sommaren. Då är chansen att man upplever sommaren som fantastisk mycket, mycket större.

Vad är sommartiden och den hägrande sommarledigheten för dig?

– Min pappa var en klok man. Han sade: ”semester, det är att göra någonting *annat*”. Och ju längre jag lever, desto mer inser jag att det är väldigt klokt. När jag själv drömmer om sommaren så handlar det om att ha ostörd tid för att göra något *annat*. Pilla lite här i trädgården. Laga gamla trasiga möbler. Allt sånt där som man inte riktigt hinner med annars. Och – inte minst – att få göra saker färdiga! Börja på ett litet projekt där man vet att man får fortsätta med det roliga i morgon bitti igen. Det är en ren njutning! Jag tycker att allting som man har *tid* med är roligt. Det är det man inte har tid för som blir en stressfaktor.

Varför tror du att vi behöver ledighet?

– Dels behöver vi regelbunden vila eftersom vila är en del av människans konstitution. I själva skapelseordningen finns vilan tydligt

↑ Att ha rimliga förväntningar på livet är ett av Tomas Sjädens kärnbudskap. Då ökar möjligheten att vi faktiskt kommer att uppskatta det vi får uppleva – såväl i livet som helhet som under vår semester.

med. På sju dagar skapade Gud himmel och jord. Eller, på sex dagar skapade Gud himmel och jord och människor och allt omkring oss. På den sjunde dagen *vilade* han. Sanningen blir ju då att Gud fortsatte att skapa även på vilodagen, därför att det var då han skapade vilan. Den grundrytmen i tillvaron, med veckovilan, är inbyggd i oss. Börjar man rucka på den, som ju vårt samhälle har gjort, så börjar man snart leva ett ganska jagande liv.

– En av insikterna jag hade när jag skrev *Det händer när du vilar*, var att det finns ett folk som verkligen har levt med vilodagen eller sabbaten, var de än har hamnat i världen, nämligen det judiska. Det finns en nyckel till ett hållbart liv i deras sätt att leva.

Vad skiljer semester från veckovila?

– Semestern spelar en lite annan roll än veckovilan. Den är sammanhängande och lång. Men en semestervila räcker inte ett

helt år. Naturligtvis kommer man tillbaka från semestern delvis utvilad. Men kanske också delvis kanske lite trött, om man exempelvis har hållit på med kroppsarbete. Semestern tar absolut inte bort behovet av veckovilan. Så de här båda, veckovilan och semestern, sitter ihop för mig, i varje fall i mitt liv. Det är fantastiskt med en lång semester, men sen är det ganska skönt att återgå till veckovilan igen.

Är det lätt att man drar med sig vardagsstressen in i ledigheten?

– Det är ju svårt att undvika. Så är det ju varje vecka tycker jag. Om man sliter hårt under veckan så är det svårt att inte slita hårt när man är ledig. Man har liksom farten med sig. Även det har judarna löst med sabbaten. Det första som händer under sabbaten är att man har en fest. De äter och dricker gott, man dansar, har roligt och barnen leker. Effekten blir att den första som

märker av att någonting är annorlunda, det är *kroppen*. Plötsligt aktiverar man andra sinnen än dem man har aktiverat under en lång arbetsvecka. Sen när man vaknar på morgonen så är man inne i en annan rytm. Det är genialt!

Vad är egentligen vila?

– Man kan aldrig säga generellt att *det här är vila*, utan man måste fråga: *vad är vila för dig eller för mig?* Vila för mig är att göra någonting *annat*. Att få göra saker med händerna. Att få hålla på med något som kanske inte är så mycket tankearbete, utan något praktiskt. Att använda händerna till något annat än att knappa på datorns tangentbord.

– Att bara vila blir dock snart tristess. Men vila tillsammans med någon utmaning i sitt liv, där man känner att man gör något viktigt för någon annan än sig själv, den kombinationen är oslagbar och någonting som jag tror att vi har i våra gener. Det är inte utmaningens storlek som är avgörande, utan just att jag får göra det som är ”min” utmaning. Mitt bidrag kan vara att jag varje dag knäpper mina händer och ber för en släkting som är sjuk. Och för någon annan är det att göra stora insatser, kanske åka på något biståndsprojekt eller liknande.

Vad är semester för dig personligen?

– Semester för mig är att få åka hem, hem till Kramfors. Detta blir starkare för varje år. Jag kan inte tänka mig en sommar utan Kramfors. Det är verkligen en del av min vila. Och jag tycker att det är jättemärkligt. Så länge min mor levde fanns det ingen plats i världen där jag vilade så djupt och skönt som på en madrass på golvet i hennes lilla tvårumslägenhet i centrala Kramfors.

Det var något magiskt över det. Det var så enkelt, såsom mina föräldrars liv alltid varit. Men där kom jag till ro. Det kan man fundera mycket över. Vad är det som gör det?

– Tomas Andersson Wij har en rad i en av sina sånger som lyder ”Det är härifrån du kommer, det här är sanningen om dig”. Det är som att en del av en själv finns *kvar* i det som var ens barndomsmiljö. Och med åren så längtar man mer, det är som att cirkeln sluts och man kommer lite grann tillbaka till barnet i sig själv också. Jag förstår att alla inte har det så, en del har ingen plats som man relaterar till, men jag har det och den platsen är väldigt mycket förknippad med vila för min del. Man kan ju tänka att livet ska gå mot att allt ska bli bättre, större och märkvärdigare. Men i mitt liv är det precis tvärtom. Den största resan är resan hem.

Kan bön vara en form av vila?

– Ja, verkligen! För mig är bönen själva grund att *ingenting* göra. Bön är inte en aktivitet eller något man presterar. Bön är egentligen att släppa allt och komma till en plats i tillvaron där jag inte ens behöver vilja något. Det är väldigt få platser i tillvaron som är sådana, som man kommer till *utan* att jag har ett ärende, *utan* att något måste ske. Bön är för mig att infinna mig hos Gud och vara där en stund och bestrålas av Guds kärlek. Och när man har varit hos Gud en stund, då vaknar saker inom en.

Hur ber du i din vardag?

– Jag ber på morgonen. Är man en morgon-människa har man så mycket gratis på morgonen. Luften omkring en har inte rörts upp än. Jag vill vara en människa som börjar min dag med en bön. Och jag vill be min bön innan jag tar in någon annan

information från radio eller telefon. Judarna säger att sabbaten inte är veckans *sista* dag, utan den *första*. Den sätter tonen för veckan. Så känner jag med bönen inför dagen.

Har du något råd för oss som söker vila och ro?

– Jag tror att i det vardagliga så är goda rutiner en stor välsignelse. Ordet rutin kommer från franskans "route", som betyder väg. Jag tror att goda rutiner är det andliga livets vägbygge. Rutiner är ett sätt att vara väldigt generös och vänlig mot sig själv. I ljuset av det kanske man kan tänka att semester är lite grann att släppa sina rutiner. Att tänka "Det här gör jag året om – nu ska jag inte göra det under en månad". Det behöver inte innebära att man blir yttlig då, utan att det kanske händer någonting annat i en när man kopplar bort sina rutiner. Så kanske är det bra att under semestern släppa lite på rutinerna. Tillåta sig att inte boka sig på för många saker. Ge sig själv lite tid när man vaknar på morgonen, så att man får ställa den här underbara frågan: "Vad ska vi göra idag?". Det är en ljuvlig fråga!

– Det är också så lätt att säga att under semestern ska man bara göra det man har lust till, inte bråka, få egentid och sådär. Men att bara göra det man har lust till tror jag inte på. För om man gör det så har man snart inte lust till någonting. Jag har sett alldeles för många exempel på det. Jag tror att lycka är en biprodukt av att man gör saker som är väsentliga. För om man söker lyckan så får man jaga hela livet och hittar man den så går den snart över.

Vad har bibeln att säga om tro och vila?

– Det står dubbelt så mycket om vila i nya testamentet som det gör om arbete. Så man får säga att bibeln verkligen håller vilan

högt. Och det handlar ju inte bara om sabbaten, utan också om att ta sig tid att släppa allt och unna sig ro. Vila är ju inte nödvändigtvis detsamma som sömn, utan kan också vara vakentid när jag inte gör något, utan bara släpper arbetet under kanske en kvart. Jag tror att man ska läsa bibeln om man vill hitta goda skäl för vilan.

Vad tycker du då att man ska läsa?

– Psaltaren skulle jag säga. Det står ju väldigt mycket där om att komma till Gud för att få finna ro. Jesus säger *kom till mig, alla ni som strävar och sliter så ska jag ge er ro*. Bibeln har mycket att säga om vilan. Ett av mina favoritställen är psalm 127 i Psaltaren: *Förgäves stiger ni tidigt upp och går sent till vila för att äta det bröd ni slitit för. Detta ger han åt sina vänner medan de sover* [Svenska folkbibelnns översättning, reds anm]. Och nyckelordet där är ju inte "tidigt" eller "sent" utan "ger". Alltså, väldigt mycket av det som är viktigt i livet är bara tillgängligt i viloläge. Man kan inte ta det – man måste *få* det! Och vilan är ju en hjälp, så att man – istället för att ta med händerna – är tillgänglig för någonting man annars inte kan få.

Kan min tro ge mig ro?

– Absolut. Och det finns ju något som heter "trons vila", som vi pratar om. Tro är ju främst tillit, att man överlåter någonting till Gud. Och när man överlåtit så uppstår en slags frihet där man kan säga "jag behöver inte bära det här själv" och redan det är ju en akt av vila.

Med dessa hoppingivande och kloka ord lämnar vi Tomas Sjödin för den här gången och önskar honom och er alla läsare en fin, vilsam och rofylld sommar. ■

Besök våra kyrkor i sommar!

Att besöka kyrkor på sommaren är både avkopplande, spännande och lärorikt. Här presenterar vi ett antal av kyrkorna i Skara pastorat. Välkommen i sommar!

Bjärklunda kyrka

Foto: Arno Thander

Öppet: 26 juni–16 juli, kl 9–18

↑ 1781 fick de båda socknarna Bjärka och Härlunda en ny och gemensam kyrka, som fick namnet Bjärklunda kyrka. De båda gamla kyrkorna revs och materialet användes till kyrkbygget. 1859 fick kyrkan sin sakristia och tre år senare sitt torn. Till kyrkans 100-årsjubileum anskaffades en altarpuppats från ett gjuteri i München, en så kallad kalvariegrupp. Båda de tidigare kyrkornas altartavlor finns i kyrkan, liksom dopfuntarna - Härlundas dopfunt står i koret och Bjärka kyrkas dopfunt i vapenhuset.

Eggby kyrka

Öppet: Tillfälligt stängd

↑ Vid 1700-talets mitt byggdes Eggby kyrka. Tornet är dock från medeltiden och fick vara kvar när den tidigare kyrkan i övrigt revs. Kyrkan har dopfunt från 1100-talet från den så kallade Skalunda-skolan. Reliefprydda gravhällar från 1500- och 1600-talet har murats in i väggarna. Den främre ljuskronan av böhmisk kristall anses vara ett krigsbyte från 30-åriga kriget. I kyrkans ägo finns också ett medeltida ciborium, det vill säga ett kärl för invigt nattvardsbröd, samt ett antal äldre textilier.

Händene kyrka

Foto: Arno Thander

Öppet: 10 juli–30 juli, kl 10–18.

↑ Bara fem kilometer från Skara ligger Händene, som enligt en gammal skrift "går inpå dörrarna av Skara stad". Kyrkan har romanskt ursprung men har byggts om flera gånger genom århundradena. Från medeltiden har kyrkan kvar dopfunten och ett medeltida altarskåp med madonnan och barnet. Altartavlan föreställer Emmausvandringen och målades av A.G. Lundblad 1914 i samband med att kyrkan genomgick en större restaurering.

Norra Vings kyrka

Foto: Anna Thénier

Öppet: 15 maj–5 nov, kl 8–18

↑ Kyrkan byggdes på medeltiden men endast delar av väggarna finns kvar från den tiden. På 1700-talet blev kyrkan trång och byggdes ut. 1834–35 genomfördes nästa stora ombyggnad och kyrkan fick sitt nuvarande utseende. Bland inventarierna återfinns träskulpturer från 1600-talet, altartavlan av Axel Jungstedt (1891) och ett krucifix från Maria Kafles kista. Kyrkan har också en ovanlig predikstol i rokokostil. På 2000-talet fick kyrkan fristående altare och ljus färgsättning.

Skallmeja kyrka

Foto: Anna Thénier

Öppet: 26 juni–23 juli, kl 9–18

↑ Skallmeja kyrka, från 1870-talet, är byggd i nyklassisk stil med ett stort, ljus och luftigt kyrkorum. Från den tidigare kyrkan, som låg på samma plats, kommer den medeltida dopfunten. Altartavlan med sin skulpterade golgotagrupp gjordes vid 1700-talets början. Från ett medeltida altarskåp har åtta helgonbilder bevarats och kyrkan har också ett förnämligt triumfkrucifix från 1300-talet.

Skärvs kyrka

Foto: Anna Thénier

Öppet: 15 maj–5 nov, kl 8–18

↑ I slutet av 1700-talet byggdes Skärvs kyrka i gustaviansk stil sedan en medeltida föregångare förfallit och fått rivas. Kyrkan ligger vackert vid Bysjön. Fram till 1860 hade kyrkan två altartavlor som sedan ersattes av ett enkelt träkors – de tidigare altartavlorna pryder istället varsin långvägg i kyrkan. 1914 fick kyrkan en ny altartavla, målad av Louise Geijerstam. På kyrkogården ligger författarinnan Sophie von Knorring begravd.

S:ta Annagården Ardala

Foto: Anna Thénier

Öppet: Under sommaren öppen vid söndagarnas gudstjänster.

↑ S:ta Annagården rymmer kyrka och församlingshem. Byggt 1986 och invigt året därpå. Kyrkan i S:ta Annagården är Ardala församlings nyaste kyrkolokal och är församlingens huvudsakliga gudstjänstlokal. Här firas gudstjänst varje söndag kl. 11.00. I huset finns kyrksal, kök, lokaler för församlingens barn-, ungdoms- och vuxengrupper samt kontor för församlingens personal. I kyrksalen får ungefär 130 personer plats.

Vinköls kyrka

Foto: Anna Thénier

Öppet: 15 maj till 5 nov kl 8–19

↑ I engelsk katedralstil byggdes Vinköls kyrka på 1870-talet. Den är byggd med en korsform och har låga väggar och högt tak. De fem lansettfönstren i koret ger ett gotiskt anslag. En större renovering gjordes på 1930-talet. Lägga märke till den märkliga dopfunten. Den är tillverkad i Västergötland men troligen ett gotländskt arbete från 1200-talet, med musselformad överdel, cuppa, prydd med fyra människohuvuden.

Öglunda kyrka

Foto: Anna Thénier

Öppet: 15 maj–5 nov kl 8–18

↑ Äldsta delarna av kyrkan är från 1100-talet då den byggdes i romansk stil. 500 år senare gjordes en tillbyggnad och på 1880-talet byggdes ett långhus tvärsöver det gamla. Det innebär att kyrkorummet blev orienterat i nord-sydlig riktning och det tidigare koret blev istället ett dopkapell, under vilket en grav finns. Förmodligen rör det sig om en prästgrav från 1700-talet. 1800-talet präglar kyrkans inredning men dopfunten i ek och glasmålningarna i de södra korfönstren representerar 1900-talet.

Foto: Marinn Ljunson

Skara domkyrka

← Sveriges äldsta domkyrka med anor från 1100-talet. Den nuvarande höggotiska stilen stammar dock från 1300-talet. Kyrkan är helgad åt Sankta Maria och har bland annat en medeltida krypta. Till kyrkans skatter hör bland annat Adalvardskalken och Soops kalk. Värda att nämna är också Bo Beskows glasmosaikfönster med motiv ur Bibelns berättelser.

Öppet: juni, juli, augusti dagligen kl 9.00–18.00, övriga året dagligen kl 9.00–16.00.
Se svenskakyrkan.se/skara för information om både öppettider och våra intressanta guidade visningar.

Foto: Marinn Ljunson

Varnhems klosterkyrka

← På 1150-talet påbörjade abboten Henrik och cistercienserbröderna byggandet av Varnhems klosterkyrka i romansk stil. Barockinredningen är resultatet av Magnus Gabriel De la Gardies restaurering på 1600-talet, då han även inrättade gravkor för sig och sin familj. Birger jarl är begravd i kyrkan, liksom enligt traditionen fyra medeltida kungar. Intill kyrkan finns klosterområdet, Varnhems klosterkafé och Kata gård.

Öppet: Dagligen kl 10.00–17.00 t.o.m. 30 september, lördagar och söndagar i oktober kl. 11.00–16.00.
Se svenskakyrkan.se/skara för information om både öppettider och våra intressanta guidade visningar.

Marums kyrka

Foto: John Eklund

Öppet: 15 maj till 5 nov kl 8–19

↑ Marums kyrka, från 1100-talets första hälft, är en av stiftets äldsta.

Västra Gerums kyrka

Foto: Sten Persson

Öppet: 26 juni–2 juli kl 10–18

↑ Medeltidskyrka med karaktär från 1700-talet.

Synnerby kyrka

Foto: John Eklund

Öppet: kyrkan är stängd sedan 2017

↑ Synnerby kyrka byggdes 1905–07, men är nu stängd pga sättningskador.

Norra Lundby kyrka

Foto: John Eklund

Öppet: Ej fasta öppettider i sommar.

Kontakt: Göran Tysk
tel: 070-592 18 07

↑ Kyrka med ursprung i romansk stil med flera ombyggnader.

Skånings-Åsaka kyrka

Foto: John Eklund

Öppet: Ej fasta öppettider i sommar.

Kontakt: Laila Nyman
tel: 070-227 01 97

↑ 1870-talskyrka med tidstypisk stilblandning.

Stenums kyrka

Foto: John Eklund

Öppet: Ej fasta öppettider i sommar.

Kontakt: församlingssherde
Emanuel Carlsson tel: 073-317 06 15

↑ Tidstypisk 1800-talskyrka byggd i nyklassisk stil.

Tema: sommaröppna kyrkor

Fem decennier som kyrkvärdar

Med ett vackert läge intill Bysjön ligger Skärvs kyrka. Följ med in i en av Skara stifts många sommaröppna kyrkor och träffa Lena och Sverre Ringdahl som är kyrkvärdar här sedan nära femtio år.

Text & foto: John Fahlnaes

Redan i slutet av 1100-talet uppfördes i Skärv en liten stenkyrka, nio meter lång och sex meter bred. Liten, men på något sätt pampig med sitt pyramidformade torn och absiden i öster, en kyrka i vilken förnäma personer hade sina gravar, bland andra Skaraborgs läns landshövding, Carl Siggesson Rosendufva, från den fina gården Skålltorp, vilken vi får anledning att snart återkomma till. På slutet av 1700-talet

↑ Det har gått över 50 år sen Lena och Sverre träffades på Handelsbanken i Skövde. I sommar har kyrkan öppet för besökare som vanligt. Då har du som styr kosan till Skärvs kyrka chansen att få träffa detta härliga kyrkvärdspär.

↑ Den nya kyrkan i Skärv invigdes 1791. Sedan 1100-talet stod här en absidkyrka på 9 x 6 meter. Kyrkogården ligger mycket vackert vid Bysjöns strand, där det faktiskt är populärt att ta sig ett dopp på varma sommark dagar.

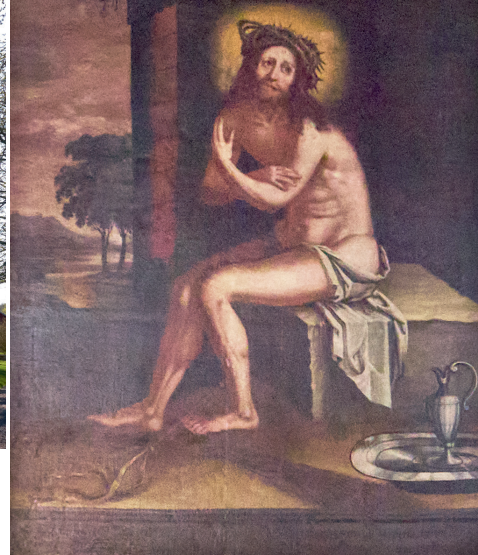
hade kyrkan förfallit, så till den milda grad att det berättas om hur det under en gudstjänst snöade på kyrkoherden. Ohållbart, ansågs det och strax beslöts att uppföra en ny, som invigdes år 1791 och som står där än idag.

En lantlig idyll

Skärv är en lantlig idyll i den vackra Vallebygden, öster om Skara. Kyrkan ligger på en höjd intill Bysjön, där bygdens invånare gärna tar sig ett dopp varma sommark dagar.

Inne i Skärvs kyrka träffar jag Lena och Sverre Ringdahl, kyrkvårdar i Skärvs kyrka och boende i bygden under lång tid. Lite skämtsamt skulle man kunna säga att deras gemensamma resa genom livet började för drygt femtio år sen på Handelsbanken i Skövde. Sverre hade nyligen gått på Chalmers och arbetade på en ingenjörsfirma i Skövde. Lönen, den fick man ut på Handelsbankens kontor. Vem som jobbade som banktjänsteman på Handelsbanken i Skövde? Gissa tre gånger.

Det var i slutet av 1960-talet och år 1968 blev Lena och Sverre äkta makar, vigda här i Skärvs kyrka. Sverre är uppvuxen i Nässjö,

↑ En äldre altartavla med motivet "Ecce Homo" (se människan) hänger på kyrkans södra vägg. Denna och ytterligare en äldre altartavla återfanns vanvårdade på kyrkans skräpvind av den konstituerade pastorn Torsten Ahlstrand.

men Lena är från bygden häromkring, uppvuxen på Skålltorps gård och faktiskt även konfirmerad i Skärvs kyrka.

Det unga paret bodde först i Skövde, men längtan till landet blev för stark och 1969 byggde de ett fritidshus här på inköpt tomt. Huset byggdes om och byggdes till och efter några år tröttnade de på åkandet mellan Skövde och Skärv och så drogs bopålsarna upp och sattes en gång för alla ned här, i den Skärvska myllan. Och så har det förblivit.

Bygden tog in det unga paret med öppen famn. Sverre blev ordförande i kyrkorådet nästan på en gång, år 1976, och båda blev kyrkvårdar i Skärvs kyrka. Hur kändes det, frågar jag dem?

– Vi kände oss modiga, som åtog oss detta, svarar Lena.

En insats för socknen

Lena och Sverre har nu varit kyrkvårdar i snart i ett halvt sekel. Vad anser de själva att

← Carl Siggesson Rosendufvas vapensköld. Han var landshövding i Skaraborgs län och bodde på Skålltorp (gården där Lena Ringdahl i reportaget växte upp).

det betyder att vara kyrkvärd, att vara engagerad i bygden?

– Jag tycker ju att det är så roligt fortsätta. Det känns så bra. Det känns gott i hjärtat att kunna göra en insats för socknen, säger Lena.

Lena och Sverre fungerar i praktiken både som kyrkvärdar och vaktmästare. De kommer till kyrkan en timma före gudstjänsten, ringer i klockorna och hjälper till med förberedelserna inför gudstjänsten.

– Är det till exempel en mässa så gör vi i ordning inför den. Plockar fram nattvardskarlen och kläderna till prästen. Sen läser vi texter i gudstjänsten. Och efteråt är det vi som städar i ordning och räknar kollekten, berättar Lena.

Kyrkan öppen på sommaren

Lena och Sverre är glada att Skärvs kyrka kan hållas öppen på sommaren. Vad anser de själva att det betyder att kyrkan kan vara öppen under sommaren?

– Jag tror det betyder en del att kunna besöka kyrkorna, för folk som åker omkring i bygden. Det ser vi ju på vår Gästbok, många skriver i den på sommaren, säger Sverre.

– De som kommer in här och tittar är ju också allmänt intresserade av kyrkan och även av hembygden och bygden runtomkring. Det är ju många som besöker gravar och då passar på att komma in i kyrkan och titta, säger Lena.

– Dels kan det vara släktband som lockar, men det är också en fin bygd här mellan Billingen och slätten, hela Vallebygden, säger Sverre. Skärvs kyrkan är även en populär dop- och vigselkyrka vilket innebär att Lena och Sverre får fin kontakt med de dopfamiljer och brudpar som kommer hit.

Tycker om att träffa människor

Även på allhelgonahelgen håller man öppet i Skärvs kyrka och då blir det också många möten med människor, både dem man känner och andra.

– Då pratar vi med de som kommer in här. Vi brukar då sitta här inne och bjuda på kaffe, berättar Sverre.

– Det tycker jag är härligt, att få träffa människor. Man får reda på lite släkter och gårdar och så, säger Lena.

– Ja, och att det finns en värld utanför Skärv! säger Sverre och både han och Lena skrattar hjärtligt.

Nästa generations kyrkvärdar

Givetvis välkomnar Lena och Sverre alla som känner samma intresse som de själva för bygden och för kyrkan och också skulle vilja tjänstgöra som kyrkvärdar.

– Vill man bli kyrkvärd kan man börja med att prata med mig eller Sverre eller med församlingsrådet och prästerna i Varnhem. Kom gärna hit och hjälp till. Man behöver inte alls binda upp sig varenda helg och inte heller fyra år i taget, utan man kan göra punktinsatser, säger Lena. ■

Musik i Skara pastorat sommaren 2023

Öglunda kyrka

18/6 kl 19.00 Musik i sommarkväll
"En vandring genom sommarens psalmer", Charlotte Eklund och Judith Fagrell

Norra Lundby kyrka

23/6 kl 22.00 Musik i sommarkväll
"Musik och lyrik"

Skara domkyrka

27/6 kl 18.30 Musik i sommarkväll
"Från Chess till Duvemåla", Hanna Åberg, Stina Andersson och Gustaf Johansson

Varnhems klosterkyrka

1/7 kl 19.00 Sommarmusik,
Karlszon Barock, Drottningholms Barockensemble och Helena Ek. Entré.

Norra Vings kyrka

2/7 kl 19.00 Musik i sommarkväll
"En somrig blandning", Hanna Åberg och Gustaf Johansson

Skara domkyrka

4/7 kl 18.30 Musik i sommarkväll
"I afton damernas", Jenny Lander och Ingegerd Ottosson-Höög

Varnhems klosterkyrka

6/7 kl 19.30 Sommarmusik "Il prete rosso – Den röde prästen", Mimmie Grennäs och Lars Forslund

Skara domkyrka

11/7 kl 18.30 Musik i sommarkväll
"Spelar för livet", Filip Södervall, Alice Wallenius och Annie Engvall

Norra Lundby kyrka

16/7 kl 19.00 Musik i sommarkväll
"Serenader och andra kärlekssånger", Suzanne Osmar och Fernando Alvarez

Skara domkyrka

18/7 kl 18.30 Musik i sommarkväll
"En soloviolin under valven", Josef Andersson

Skara domkyrka

25/7 kl 18.30 Musik i sommarkväll
"Som ett klockspel hör jag dig", Reibjörn Carlshamre

Händene kyrka

30/7 kl 19.00 Musik i sommarkväll,
Claes Mörner, Ulrika Mörner, Susanne Litborn och Erik Nyberg

Skärvs kyrka

30/7 kl 19.00 Musik i sommarkväll
"Vem har målat himlen?", Kajsa Johansson, Linda Jonsson, Wilma Persson och Natalia Johansson

Skara domkyrka

1/8 kl 18.30 Musik i sommarkväll
"Nu är det härligt att leva", Gabriel Davidsson, Linn Hagström Strömer och Natalia Johansson

Skara domkyrka

8/8 kl 18.30 Musik i sommarkväll
"Nocturne – vackra toner i sommarkvällen", Mathias Kihlberg, Ida Danielsson och Hanna Carlsson

Varnhems klosterkyrka

10/8 kl 19.30 Sommarmusik "Från folkliga koraler till Duke Ellington", Johanna Ek och Karl Wikenståhl

Skånings-Åsaka kyrka

13/8 kl 19.00 Musik i sommarkväll,
Reibjörn Carlshamre, orgel

Varnhems klosterkyrka

17/8 kl 19.30 Sommarmusik
"Hjärteligt och innerligt – folkliga sommarter med Trinning", Åsa Björkman, Anna Dahlgren Carlsson och Karin Sjöberg

Stenums kyrka

27/8 kl 19.00 Musik i sommarkväll
"Där björkarna susa", Sara Holmgren och Natalia Johansson

Vinköls kyrka

3/9 kl 18.00 Musikgudstjänst,
Skara Manskör

S:ta Annagården

16/9 kl 17.00 Flygelafteon,
fyrhändigt med Ulla Eriksson och Peter Bengtsson

För mer information se
svenskakyrkan.se/skara

Predikoturer och kalender hittar du på webben

Predikotur med bland annat friluftsgudstjänster och andra samlingar hittar du på pastoratets hemsida:

www.svenskakyrkan.se/skara ■

Sopplunch i Kyrkans hus

Höstens soppluncher kommer att serveras fredagar i udda veckor med start 1 september. Mer information på hemsidan:

svenskakyrkan.se/skara

Tid: Fredagar udda veckor från 1/9

Plats: Kyrkans hus, Skara ■

Mötesplats Nikolai

En plats för nyfikenhet, samtal och fördjupning i livet och tron. Fem onsdagar udda veckor med start 13 september.

Möt mer om Bibeln, mer om psalmerna i psalmboken och samtala kring Tomas Sjödins *Den som hittar sin plats tar ingen annans*. Mer information på hemsidan: svenskakyrkan.se/skara

Tid: Onsdagar udda veckor från 13/9

Plats: Nikolaigården, Skara ■

Onsdagskväll i Ryttagården

Onsdagen den 6 september kl 18.00 startar återigen Onsdagskväll i Ryttagården och håller sedan på varje vecka. Kvällen börjar alltid med mätta och följs av kaffe/te och smörgås. Kl 19.00 är det bibelstudium, lectio divina eller bibelsamtal. Någon gång i månaden samlas vi till Stilla kväll, då är också klosterkyrkan öppen för enskild bön.

Tid: Onsdagar 19.00 från 6/9

Plats: Ryttagården, Varnhem ■

Foto: Uppsala domkyrkas glasmålningsateljé

Bo Beskows glasmosaiker renoveras

Under våren har en översyn och renovering av Bo Beskows glasmosaiker i Skara domkyrka påbörjats. Arbetet sker över tid och inleds med de fönster som har störst behov. Detta år gäller det Mariafönstret högt över södra läktaren och delar av Evangeliefönstret i sydöstra sidoskeppet.

Uppsala domkyrkas glasmålningsateljé utför arbetet och planen är att Mariafönstret skall kunna finnas åter på plats runt midsommar, medan delarna ur Evangeliefönstret monteras tillbaka efter semestertiden, någon gång i augusti.

Blyinfattningen i Mariafönstret är svag, vilket gör att det buktar. Blyinfattningen har deformerats och sjunkit ihop så mycket att det bildats glipor i fönstret. Alla paneler har demonterats och kommer att rengöras, lagas och stärkas upp i ateljén.

Evangeliefönstret har helt andra problem än Mariafönstret. Bo Beskow var inte helt nöjd med slutresultatet så han bättrade på med kallfärg, dvs vanlig påmålad färg som inte bränns fast på glaset. Kallfärgen är väldigt instabil och kan bara rengöras ytterst försiktigt med mjuk pensel. ■

Foto: Magnus Aronsson / Ikon

Drop-in-dop i Varnhems klosterkyrka

Har du en önskan att bli döpt eller låta ditt barn döpas? Har det bara inte blivit av? Då är du välkommen till Varnhems klosterkyrka den 2 september. Mellan kl 10–16 är det drop-in-dop. Präst och musiker finns på plats och det är möjligt att låta sitt barn döpas eller att själv bli döpt. Ingen föranmälan behövs och efter dopet bjuds på dopkaffe i Ryttaresgården, mitt emot kyrkan.

I dopet får vi ett löfte om att Gud är med genom hela livet, vad som än händer. Dopet handlar om gemenskap, med Gud och med varandra. I dogudstjänsten firar vi livets stora gåva, och tar emot löftet från Jesus Kristus att vara med oss alla dagar till tidens slut. Dopet är ett sakrament, en helig handling, i vilket Gud som har skapat världen vill möta varje människa. Välkomna!

För mer information:

www.svenskakyrkan.se/skara ■

Foto: Adobe Stock / Cero Miller

Biologisk mångfald och minskade växthusgaser

Kyrkogårdsförvaltningen i Skara pastorat ska tillsammans med naturbruksskolan Uddetorp göra ett försök att bli helt fria från torv. Vi kommer under säsongen 2023 testa att endast jobba med egen komposterad jord. Löv och grenar samlas ihop från våra 17 kyrkogårdar för att så småningom komma tillbaka ut i planteringar, häckar och på övriga gräsytor. Detta är ett test och vi ber också om förståelse om det skulle vara lite mer ogräs än tidigare. Vi kommer självklart utvärdera efter säsongen.

För att vi ska uppnå någon vinning med detta är det viktigt att det görs utan att tillsätta torv eller mineralgödsel. I Sverige utgör utsläppen av växthusgaser från dikade torvmarker ca 20 procent av Sveriges totala klimatpåverkande utsläpp. Uppgifter kommer från Naturvårdsverket.

Vid frågor kontakta Kyrkogårdsförvaltningen på telefon 0511-265 40 ■

Tidningen Framtidstro distribueras som ODR samhällsinformation till alla hushåll i Skara pastorat.

Ansvarig utgivare: Robert Lorentzon, domprost, robert.lorentzon@svenskakyrkan.se

Projektkoordinator/redaktör: John Fahlnaes, Åttonde Huset AB, john.fahlnaes@svenskakyrkan.se

Bild omslag: Fotograf, John Fahlnaes

Kontakt: Skara pastorat, Malmgatan 3, 532 31 Skara. Tel: 0511-265 00. E-post: skara.pastorat@svenskakyrkan.se

Hemsida: Ibland ändras tider och platser i pastoratets gudstjänster, konserter, möten och andra evenemang. För aktuell information, se vår hemsida www.svenskakyrkan.se/skara

Rast! Vila!

Det var en återkommande order när jag gjorde den militära grundutbildningen, lumpen. Efter en tid av marsch, eller annan aktivitet var det tid för rast och vila, bara göra ingenting. Vila och få kraft för det som väntade. Även den som gav ordern tog rast och vila. I detta nummer av Framtidstro står ledighet och vila i centrum. Inte bara för att det är sommar och många ser fram mot ledighet, tid som jag kan bestämma mer över än vanligt. Nej, utöver det är det ett nödvändigt behov hos människan. Gud visste det så klart, från början. Tomas Sjödin lägger det som grund för att leva i samtalet med dig här i Framtidstro.

BIBELNS ANDRA KAPITEL inleds med orden: *Så fullbordades himlen och jorden och allt vad där finns. Den sjunde dagen hade Gud fullbordat sitt verk, och han vilade på den sjunde dagen efter allt han hade gjort. Gud välsignade den sjunde dagen och gjorde den till en helig dag, ty på den dagen vilade Gud sedan han utfört sitt skapelseverk* (1 Mos 2:1-3). När Gud fullbordat hela skapelsen och allra sist skapat människan är det vilan som manifesteras. Vila och möjlighet till återhämtning hör till i livets grundvillkor. Dessutom med en jämn rytm. Grundläggande viktigt i Skapelsen är att det faktiskt finns skapat en tid för ledighet, vila och avkoppling. Sådan tid är gudomlig och välsignad, berättar bibelorden.

Foto: Per Larsson

EN ARBETSVECKA har oftast fem dagar, inte alltid måndag till fredag, men ändå fem. Så har vi kommit överens i vårt land. Ibland blir det inte riktigt så när uppgifterna i arbetet är varierande. Men det finns gränser satta för att vi skall fungera som människor och i våra relationer av olika slag. Visst handlar det om hur vi brukar den tid vi har fått. "Jag har inte tid" funkar inte, egentligen. Samtidigt får vi inte göra ledighet och vila till krav, en rad måsten som jag inte hann på grund av aktiviteten innan. Att som vid lumpens rast och vila göra *ingenting* är alldeles ok. Gud gjorde så, när vilan skapades. Men vila kan självklart också vara aktivitet. Att göra något annat. Att träffa några jag inte träffar till vardags. Att resa bort, som kanske nu i sommartid. Att sitta ned i en sval sommarkyrka. Som du ser i Framtidstro finns det gott om dem i Skara pastorat. Spara tidningen och informationen.

MED LITE UPPÖVAD lyhördhet kanske du och jag i sommar hör Gud då och då omtänksamt viska "Rast! Vila!". Var beredd på det för vila behövs. För alla, också den som inte har så mycket att göra behöver tid för att vila från det, att göra något alls kanske. Trons öron kan höra och påminna dig och mig att: *Herren är min herde, ingenting skall fattas mig. Han för mig i vall på gröna ängar, han låter mig vila vid lugna vatten.* (Psalt 23:1-2)

Per Larsson

Vikarierande kyrkoherde, domkyrkokaplan

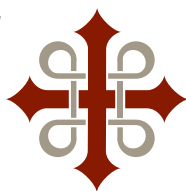
Pilgrimsvandringar

I sommar ordnas två korta pilgrims-vandringar i Skara domkyrkoförsamling i samarbete med Planteringen - pilgrimsvandring inför helgen, två lördagar kl 15.00. Lördag 17

juni, 2,5 km, inför söndagen "Kallelsen till Guds Rike". Lördag 22 juli, 4,6 km, inför söndagen: "Jesus förhårligad". Ledare båda lördagarna är Helena Långström Schön.

Tid: Lördag 17 juni och 22 juli kl 15.00

Plats: Planteringen, Skara. ■

↑ Sankt Olofsmärket används för att markera många svenska pilgrimsleder.

Foto: Jesper Moberg/Ilkon

↑ Nadiwa bor i flyktinglägret Kakuma i norra Kenya. Hon tvingades fly hit med sina fem barn. Livet i lägret är svårt men Nadiwa kämpar på alla sätt för att livet ska bli bättre. Hon är anställd för att stödja flyktingar som blivit sjuka, hon är fosterförälder åt en föräldralös pojke vid namn Muhammed och hon driver en egen fruktaffär för att familjen ska kunna dryga ut matransonerna med hälsosam mat.

Sommarplaneten

12 juni–18 augusti flyttar Diakonihuset Planeten sin verksamhet till Nikolaigården och trädgården utanför. Planeten är en mötesplats för alla. Här kan du köpa fika och få en stunds gemenskap i sommarvärmen. Planeten har öppet måndagar, tisdagar och fredagar kl 10.00-13.00. Utöver dessa tider tillkommer även utflykter och grillkvällar. Följ Planeten på Facebook på "Diakonihuset Planeten" för löpande information. ■

Sommarcafé i S:ta Annagården

Välkommen till en stunds samvaro med hembakat fyra torsdagar i juni!

Tid: Torsdag 8, 15, 22, 29 juni kl 9.30-12.00

Plats: S:ta Annagården, Ardala ■

Sommarcafé i Axvall

Välkommen till sommarcafé i Axvalls församlingshem. Här finns glass, fika, kaffe, lekrum för barnen, spel för inne- och utelek.

Tid: 20, 21, 22 juni kl 10.00-17.00

Plats: Axvalls församlingshem ■

Fotoutställning i domkyrkan: Bakom varje siffra finns en människa

Över 100 miljoner människor är på flykt och 300 miljoner människor är i behov av humanitärt bistånd. Bakom varje siffra finns en människa som har rätt till trygghet och ett värdigt liv. Genom lokala partner finns ACT Svenska kyrkan på plats före, under och efter en katastrof för att rädda liv och ge människor kraft att resa sig starkare.

Den första juni startar ACT Svenska kyrkans sommarkampanj med fokus på det humanitära arbetet. Kampanjen pågår till sista augusti. En fotoutställning med sommarkampanjens tema "Bakom varje siffra finns en människa" med tio bilder från tio platser kommer att finnas i Skara domkyrka i sommar. Bilderna är från platser där ACT Svenska kyrkan har eller har gjort insatser i samband med en humanitär katastrof. ■